

Benvolguts,

Moltíssimes gràcies per compartir aquest dia amb tots nosaltres. Moltíssimes gràcies a tothom qui ha fet possible que els estudiants de Filologia Catalana siguem avui al Paraninfo de la Universitat de Barcelona celebrant l'acte de graduació. Moltíssimes gràcies a tots els professors que sempre ens han guiat durant aquests anys, però també als mestres que hi són sense ser-hi, als mestres dels nostres mestres, com en Joan Solà o en Joaquim Molas, entre tants d'altres, que sembla que ens impulsin, que a través dels anys ens descobreixin encara el goig de llegir-ho i rellegir-ho tot.

Sembla com si fos ahir el dia en què en Ramon Pla ens va reunir als estudiants de primer curs en una sala l'edifici Carner i ens va preguntar per què hi havia textos a les parets d'aquella sala. Per què? Perquè érem filòlegs. I els filòlegs, deia, analitzaven i interpretaven els textos. Ens recomanava que llegíssim molt, amb plaer, amb interès, de tot. Que llegíssim autors catalans, castellans, anglesos, russos, de totes les èpoques. I ens va repartir una llarga llista de llibres que tot estudiant de Filologia Catalana hauria de llegir tard o d'hora.

Avui, com a filòloga catalana, consulto aquesta llista i m'adono que encara no els he llegit tots. Que possiblement hauran de passar molts i molts i molts anys fins que pugui donar-la per tancada. I això és, o em sembla que és, el més important d'aquests anys: saber que sempre ens hem sentit filòlegs, i que ser filòlegs és saber que quan s'acabi una llista interminable de llibres per llegir sempre n'hi haurà una altra per començar. I que això serà, i és, una de les parts més temptadores del camí.

Avui ens fa l'efecte que tot —els professors, els companys, les conferències, els viatges d'estudis, les classes, les tutories del treball de grau—, que tot, s'hagi de cloure. Però si en aquest discurs hagués parlat de l'enyorança, hauria oblidat que és el viatge el que ens permetrà que un dia, ja vells, puguem fondejar l'illa d'Ítaca, rics de tot el que haurem guanyat al llarg d'aquest camí. I que només si ens n'allunyem, físicament i a través dels anys i els temps, podrem entendre i pair tot el que hem après fins ara.

Hi ha un poema epigràfic llatí que em sembla la síntesi exacta de la vida. I diu així:

Tempus fugit

Viu feliç, tu que vius. La vida és un regal petit:
Tan bon punt ha nascut, imperceptiblement s'envigoreix,
després imperceptiblement s'esgota¹.

Sé que el temps és breu i que els anys s'escolen imperceptiblement. Això és la part inevitable de la vida; no en podem fugir. Però el que sí que depèn de nosaltres és aprendre a encaminar-la, a redreçar-la si cal, a aturar-nos de tant en tant, a ser capaços de valorar si som o no al camí adequat.

Sé que, tot i que l'any que ve ja no siguem tots a la facultat, des d'Alemanya, Polònia, Itàlia o Barcelona, o des de qualsevol racó del món, nosaltres seguirem fent el que ens agrada: llegint i rellegint els llibres, els anys i la vida. I que encara que ara es clogui una etapa, la de carregar llibres amunt i avall, la de consultar per primera vegada els manuscrits de la biblioteca, la de recitar poesia al cementiri de Montjuïc, al claustre de la facultat, als monestirs de Mallorca; sabem que avui no acaba la nostra formació com a alumnes, que encara hem d'aprendre molt dels nostres mestres. A ells els ho hem d'agrair gairebé tot: que haguem començat la nostra petita biblioteca, que haguem pogut celebrar un Sant Jordi inimaginable, que ens haguem pogut especialitzar en els temes que més ens agraden. Que puguem dir ben fort que què hi fa que la vida sigui un regal petit, què hi fa, si hem pogut estudiar el que més ens agrada, amb uns professors que investiguen i llegeixen i comparteixen amb nosaltres el que més els agrada? Què hi fa que el temps s'esgoti imperceptiblement, què hi fa, si sabem que sempre, ens porti on ens porti la vida, podrem tornar a la facultat, seure al claustre, retrobar els professors i els companys. Sentir-nos a casa.

D'ara endavant, el temps avançarà: es publicaran per fi la nova gramàtica normativa de l'Institut, el volum de l'Època Moderna de la Història de la Literatura Catalana, seguit de tots els altres volum. Es publicaran noves edicions crítiques, com ara la de l'obra de Josep Carner o de Ramon Llull, i moltes altres publicacions... Llegirem tot el que encara no hem llegit i descobrirem el plaer de la relectura, amb uns ulls més

---

¹ MIRÓ, Mònica (2015). *Perennia. Poesia epigràfica llatina. Edició bilingüe*. Barcelona: Godall Edicions.

savis, potser, que copsaran moltes de les coses que ara no acabem d'entendre. A partir d'ara, seguim i seguirem sent uns estudiants que volen saber més i més coses de la nostra llengua i de la nostra literatura. I el dia en què ja vells fondegem l'illa d'Ítaca, sabrem que si som rics de tot el hem guanyat fent el camí, un dels grans motius serà el d'haver estudiat a la Universitat de Barcelona.